احمد الهادی المقصودی

عبادات اسلامیه

نک

﴿ اوچنچی جزئی ﴾

نماز

ابتدائی مکتبلرنک اوچنچی صنف شاگردلری اوچوندر.

طبعهٔ ثانیه.

سنه ۱۳۲۲
۱۹۰۴

بهاسی (۱۰) تییندر.

Адресъ: Казань, Ахмедъ-Гадій Максудовъ.

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 11 Октября 1904 г.

КАЗАНЬ.
ГОРОДСКОЙ ПАССАЖЪ.
Лито-Типографія И. Н. Харитонова.
1904.

بسم الله الرحمن الرحيم

نماز.

آية كريمه: إِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ❀

معناسى: تحقيق نماز اوقو مؤمنلر اوزرينه وقتلى فرض قيلنمشدر.

حديث شريف: اَلصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ يَمْحُو اللّٰهُ بِهِنَّ الْخَطَايَا ❀ عن ابى هريرة.

معناسى: بيش وقت نمازنى ادا قيلو سببلى الله تعالى خطالق ايله بولغان گناهلرنى عفو قيلادر.

اَلصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ وَالْجُمْعَةُ اِلَى الْجُمْعَةِ كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ مَا اجْتُنِبَتِ الْكَبَائِرُ ❀

معناسى: الوغ گناهلردن صاقلانلغانده بيش وقت نماز وجمعه ايكنچى جمعه‌غه قدر آرالرنده بولغان كچكنه گناهلرنڭ عفو قيلنو وينه سبب بولورلر. عن ابى بكرة.

نماز ديمك الله تعالى گه اوزى بويورغان ره‌وشده كوڭل وته‌ن ايله عبادت قيلو ديمكدر. هر بر مؤمن بنده‌گه هر تاولك اچنده بيش وقت نماز اوقو فرضدر: ايرته نمازى، اويله نمازى، ايكندى نمازى، آخشام نمازى، يه‌ستو نمازى. مگر جمعه كوننده اويله نمازى اورنينه جمعه نمازى اوقو فرض بولور. عيد فطر ايله عيد قربان كونلرنده عيد نمازلرينى اوقو ودخى هر كون يه‌ستو نمازندن صوڭره وتر نمازى اوقو واجبدر. رمضان آينده يه‌ستو نمازندن صوڭ وتر نمازينه قدر تراويح نمازى اوقو سنتدر. باشقه نفل نمازلرى مستحبدر. ميت اوچون جنازه نمازى اوقو فرض كفايه‌در. فرض كفايه ديمك آرادن بر يا بر نيچه كشى ادا قيلسه، باشقه كشيلر قيلماسه‌ده، يارى طورغان فرض ديمكدر. نمازلرنى اوقو نڭ ره‌وشلرى وباشقه حكملرى كيله‌چكده اوشبو كتابنڭ اچنده بيان قيلنمشدر.

وقت.

هر نمازنى اوز وقتنده اوقو فرضدر. وقتى كرمس بورون اوقولغان نماز فرض نمازغه حساب قيلنماس. وقتنده اوقولمى قالغان نمازنى ايگنچى

وقتده (قَضا) قیلمق فرض بولوُر. ایرته نمازینک وقتی طاڭ یاقتیلغی جهیلگاندن باشلاب، قوُیاش چغا باشلاغانچیدر. اوُیله نمازینک وقتی قوُیاش توُش (۱) وقتی طوغریسندن آوشقاندن باشلاب، ایکندی وقتینه قَدَردر. ایکندی وقتی هر نهرسه‌نـڭ کوله‌گه‌سی توُش وقتنده‌غی کوله‌گه‌سندن اوزی اوزنلغی قَدَر ایکی اوُلش اوُزایغاندن باشلاب، قوُیاش تَمام باتوُب بتکانچیدر. آخشام وقتی قوُیاش تمام باتقاندن باشلاب (شَفَقْ) (۲) قزللغی بتکانچیدر. یه‌ستو وقتی شَفَقْ قزللغی بتکاندن باشلاب طاڭ یاقتیلغی جهیلگانچیدر. (وِتْر) نمازینک وقتی هم تَراوِیح نمازینک وقتی یه‌ستو نمازی اوقوُلغاندن صوڭ طاڭ آتقانچیدر (جُمْعه) نمازینک وقتی اوُیله نمازی وقتیدر. عید نمازلرینک وقتی قوُیاش چغوُب بر آز کوتەرلگاندن باشلاب اوُیله وقتی کوگانچیدر. قوُیاش چغوُب طوُرغان زمانده، قوُیاش توُش وقتی طوغریسنده بولغان زمانده، قوُیاش باتوُب طوُرغان زمانده هیچ بر نماز اوقو درست بولماس. ایرته نمازینی اوقوُب طوُرغان زمانده، قویاش چغا باشلاسه، نماز تمام بوُزلوُر. اما ایکندی نمازی اوقوُب طوُرغان زمانده، قوُیاش باتا باشلاسه‌ده، نماز بوُزلماس. شولای بولسه‌ده، ایکندینی قوُیاش بایوُرغه یاقن وقتقه قدر کیچکترو مکروهدر. طاڭ آتقاندن صوڭ، قوُیاش چققانچی. ایکندی نمازینی اوقوُغاندن صوڭ، آخشام اوقوُغانچی، اِمامْ (خُطْبَه) اوقوُغان زمانده وهم عید نمازلرینی اوقوُر آلدندن نفل نمازلری اوقو مکروهدر.

قِبْلَه.

نمازنی قبله طرفینه طابا قاراب اوقو فرضدر. قبله قایو طرفده ایکانینی بله طوُروُب نمازنی باشقه طرفقه طابا قاراب اوقو هیچ درست توگلدر. اَهْلِ اِسْلامنـڭ قِبْلَه‌سی عَرَبستانده (مَکّهٔ مُکَرَّمه) شهرنده (کَعْبَه) اسملی مبارکْ یوُرتنـڭ اورنیدر. بزنـڭ (قازان) شهرندن قاراغانده قبله طرفی (جَنُوبْ) طرفندن (۹) درجه قدر اوڭ طرفده‌راقدر، شونـڭ اوُچوُن قازانده

(۱) توش وقتی قوُیاشنڭ ایڭ یوغاریده وقل اورتالقده بولغان وقتیدر.
(۲) شفق قوُیاش باتقاندن صوڭ کورینه طورغان قزغلت یاقتیدر.

كوندز ساعت برنچی (۳٦) (دقیقه) بولغانده قویاش نَق قبله طوغریسنده بولادر. صحراده یا كه اورمانده قبله قایو طرفده‌ایكانی معلوم بولماسه، و یاقنده بلوچی كشی ده بولماسه، كوندز بولسه، قویاش یاقتیسینه قاراب توننه بولسه، (قُطْب) (۱) یولدزینه قاراب یا كه یولینه وطاولرغه قاراب (تحرّی) قیلمق، یعنی كوكلی ایله چامالاب قبله‌نی ازله‌مك لازم بولور: كوكلی قایو طرفنك قبله بولووینی یاقن كورسه، نمازنی شول طرفقه طابا قاراب اوقور. نماز اوقوب طورغان وقتنده قبله‌نك ایگنچی طرفده ایكانینی سیزسه، نمازینی بوزمیچی اوزی ده، شول طرفقه طابا آوشور. قورقنچلی یولده بولغانده ضرورةً نمازنی آتقه آتلانغان كوینچه اوقوده درست بولور. اول وقتده قبله طرفینه طابا قارامق لازم بولماس: یولی قایو طرفقه طابا بارسه، شول طرفقه طابا قاراب اوقوب بارور.

نیت.

نمازغه كرشكانده اوقولاچق نمازنی كوكل ایله نیت قیلو فرضدر. تل ایله قایو نماز ایكانینی آتاب نیت قیلو مستحبدر. امامغه اویوغان كشیگه اویونی ده نیت قیلو تییشلی بولور.

بیش وقت نمازغه اوشبو رەوشچه نیت قیلنور:

۱) نیت قیلدم ایرته نمازینك (۲) ركعت سنتینی اوته‌مككه خالصاً لِلّهِ تعالى (الله اكبر). ۲) نیت قیلدم ایرته نمازینك (۲) ركعت فرضینی اوته‌مككه، اویودم اوشبو امامغه (۲) خالصا لله تعالى (الله اكبر).

۳) نیت قیلدم اویله نمازینك (۴) ركعت سنتینی اوته‌مككه، خالصا لله تعالى (الله اكبر). ۴) نیت قیلدم اویله نمازینك (۴) ركعت فرضینی اوته‌مككه، اویودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالى (الله اكبر). ۵) نیت قیلدم اویله نمازینك (۲) ركعت سنتینی اوته‌مككه خالصا لله تعالى (الله اكبر).

٦) نیت قیلدم ایكندی نمازینك (۴) ركعت فرضینی اوته‌مككه، اویودم اوشبو امامغه، خالصا لله تعالى (الله اكبر).

---

(۱) قطب یولدزی تون یاغنده (دب اصغر) یعنی كچكنه جیدیگان یولدزلرینك برسیدر كه (تیمر قازق) یولدزی دییوب تسمیه قیلنمقده‌در. اول یولدز هر وقت بر طوغریلقغنه كورینه‌در.

(۲) (اویودم اوشبو امامغه) دیگان سوز امامغه اویوب اوقوغانده‌غنه ئەیتلور.

۷) نیت قیلدم آخشام نمازینك (۳) رکعت فرضینی اوته‌مککه، اویودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالی (الله اکبر). ۸) نیت قیلدم آخشام نمازینك (۲) رکعت سنتینی اوته‌مککه، خالصا لله تعالی (الله اکبر).
۹) نیت قیلدم یه‌ستو نمازینك (۴) رکعت فرضینی اوته‌مککه، اویودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالی (الله اکبر). ۱۰) نیت قیلدم یه‌ستو نمازینك (۲) رکعت سنتینی اوته‌مککه، خالصا لله تعالی (الله اکبر).
۱۱) نیت قیلدم (۳) رکعت وتر نمازینی اوته‌مککه، خالصا لله‌تعالی (الله اکبر).

اَذانْ وَقامَتْ. (اقامت)

بیش وقت فرض نمازلرنك وجمعه‌نك وقتی کرگاچ (اذان) اوقومق وفرضلرینی اوقور آلدندنغنه (قامت) اوقومق سنتدر. بر محله‌نك مسجدنده اوقولغان اذان وقامت بوتون محله اوچون کافیدر. مسجدده نماز اوقولغاندن صوك اویده نماز اوقوچی کشیلر اوچون اذانده قامتده لازم بولماس.

اذان سوزلری اوشبولردر:

۴) مرتبه (اَللّٰهُ اَکْبَرُ) معناسی: (الله تعالی هرنرسه‌دن الوغراقدر) دیمکدر.
۲) مرتبه (اَشْهَدُ اَنْ لآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ)
معناسی: (کوکلمدن گواهلق بیره‌من که، تحقیق بر الله تعالی‌دن باشقه هیچ تکری یوقدر) دیمکدر.
۲) مرتبه (اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ)
معناسی: (کوکلمدن گواهلق بیره‌من که تحقیق محمد علیه السلام الله تعالی نك ایلچیسیدر) دیمکدر.
۲) مرتبه (حَيَّ عَلَى الصَّلاةِ) معناسی: (آشغکز نمازغه) دیمکدر.
۲) مرتبه (حَيَّ عَلَى الْفَلاحِ) معناسی: (آشغکز عذابدن قوتلوغه) دیمکدر.
۲) مرتبه ینه (اَللّٰهُ اَکْبَرُ) (معناسی یوغارده مذکوردر.)
۱) مرتبه (لآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ) معناسی: (بر الله تعالی‌دن باشقه هیچ تکری یوقدر) دیمکدر.
ایرته نمازینك اذاننده (حی علی الفلاح) دن صوك،
۲) مرتبه (اَلصَّلاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ) دییلور، معناسی: (نماز اوقو یوقودن یاخشیراقدر) دیمکدر
قامتده اذان کبیدر. فقط قامتده (حی علی الفلاح) دن صوك

(۲) مرتبه (قَدْ قامَتِ الصَّلٰوةُ) دییلور معناسی: (تحقیق نماز اوقولا باشلاندی) دیمکدر. قامت اذاندن تیز رەك اوقولور. قامت اوقوچی (حی علی الصلاة) دیگانده نماز اوقویاچق کشیلرگه اورنلرندن طوروب نمازغه نیت قیلمق و (قد قامت الصلاة) دیگانده تکبیر ایتوب نمازغه کرشمك مستحبدر.

اذاننك مستحبلری.

مؤذّن یعنی اذان اوقوچی کشی طهارتلی بولمق وقبلەغه قارشی آیاق اوره طورمق إشاره بارماقلرینی قولاق اچلرینه قویمق، اذاننگ سوزلرینی آچق ایتوب صوزوب ایتمك، ایکی سوزنی برگه قوشمیچی هر سوزنی آیروب ایتمك، و (حی علی الصلاة) نی اوڭ طرفقه طابا قاراب ایتمك و (حی علی الفلاح) نی صول طرفقه طابا قاراب ایتمك مستحبدر. ودخی اذان اوقولغانینی ایشتکان کشی یورودن واشدن طوقتاب، سوز سویلەشمیچی، مؤذن آرتندن اذان سوزلرینی ایتوب طورمق مستحبدر. ودخی مؤذن (حی علی الصلاة) دیگاچ هر ایکسنده (لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم) دیمك یعنی (هر بر حال وقوت الوغ بولغوچی الله تعالی دن گنه در) دیمك ومؤذن (حی علی الفلاح) دیگاچ هر مرتبەسنده (ماشاء الله کان وما لم یشاء لم یکن) دیمك یعنی (الله تعالی تلەگان اش هیچ بولمی قالماس واول تلەمەگان اش هیچ بولماس) دیمكده مستحبدر. طهارتسز وجنب کشیلرنڭ، دیوانه وایسرك کشیلرنڭ هم خاتونلرنڭ وصبی بالالرنڭ هم فاسق کشیلرنڭ اذان وقامت اوقولری مکروهدر.

اذانْ دعاسی.

اذان اوقولغاندن صوڭ اوقوغان کشی ده ایشتکان کشی ده اوشبو دعانی اوقور:

اَللّٰهمّ ربَّ هٰذهِ الدَّعْوةِ التّامّةِ والصَّلوٰةِ الْقائمةِ ❀ اٰتِ محمّدًا الْوسیلةَ والْفضیلةَ والدَّرجةَ الْعالیةَ الرَّفیعةَ ❀ وابْعثْهُ مقامًا محمودًا الَّذی وعدْتَهُ ❀ وارْزُقْنا شفاعتَهُ یومَ الْقیامةِ ❀ اِنَّكَ لا تُخْلِفُ الْمیعادَ ❀

معناسی: ای اوشبو کامل اذاننك ووقتی کرگان نمازنك خوجەسی بولغوچی الله، محمد علیه السلامگه یاردمچیلکنی وآرتقلقنی ویوغاری هم اوستون بولغان درجەنی بیرگل. ودخی

آنی اوزكٔ وعده قیلغان ماقتاولی اورونغه ییبه‌رگل . ودخی قیامت کونده بزگه آنكٔ شفاعتینی نصیب ایتکل. تحقیق سین وعده‌گـه هیچ خلافلق قیلمیسكٔ .

نمازنكٔ ذِکْرلری .

ثَنَاءْ: سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالٰی جَدُّكَ وَلَآ اِلٰهَ غَیْرُكَ ❀

معناسی: ای الله سینكٔ پاکلـگـنی وماقتاولیلغنی بله‌من . سینكٔ اسمكٔ مبارکدر هم درجه‌كٔ بیك الوغدر. سیندن باشقه هیچ تڭری یوقدر.

تَعَوُّذْ: اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطَانِ الرَّجِیمِ ❀

معناسی: رحمتدن سورلمش شیطاننكٔ (یاوزلغندن) الله تعالی‌گه صغنامن.

بَسْمَلَه: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیمِ ❀

معناسی: دنیاده‌ده آخرتده‌ده رحمت قیلغوچی الله تعالی نكٔ اسمی ایله باشلیمن (مین بوا شنی)

سوره‌ٔ فاتحه . بسم الله الرحمن الرحیم ❀

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِینَ ❀ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِیمِ ❀ مَالِكِ یَوْمِ الدِّینِ ❀ اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَاِیَّاكَ نَسْتَعِینُ ❀ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیمَ ❀ صِرَاطَ الَّذِینَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ ❀ غَیْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَیْهِمْ وَلَا الضَّآلِّینَ ❀ اٰمِینَ ❀

معناسی: هر بر ماقتاولیلق بارچه عالمنی تربیه قیلغوچی، دنیاده‌ده، آخرتده‌ده، رحمت قیلغوچی وقیامت کونینكٔ خوجه‌سی بولغوچی الله تعالی‌گه خاصدر. (ای ربمز بز) سیگاغنه عبادت قیلامز وسیندن‌گنه یاردم استیمز. بزلرنی طوغری یولغه کوندرگل، شول کمسه‌لرنكٔ یولینه، که سین آنلرغه ایزگی نعمتلر بیرمشسكٔ. آچولانلمش وآزمش کشیلرنكٔ یولندن باشقه یولغه، یعنی یاخشی یولغه کوندرگل. آمین یارب دعامنی قبول قیاغل .

سوره‌ٔ مَسَدْ . بسم الله الرحمن الرحیم ❀

تَبَّتْ یَدَآ اَبِی لَهَبٍ ❀ وَتَبَّ مَآ اَغْنٰی عَنْهُ مَالُهُ وَمَا کَسَبَ ❀ سَیَصْلٰی نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ❀ وَامْرَاَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ❀ فِی جِیدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ❀

معناسی: ابولهب(۱) هلاك بولسه‌ایدی. البته هلاك بولور. مالی وکسبی ایله‌ده آندن قوتولا آلماس. البته تیز یالقونلی تموغ اوتینه کرور. خاتونی ده‌مو ینینه مونچالاجب طاغوب شونده اوطون طاشوچی بولور.

(۱) ابولهب پیغمبرمز محمد علیه السلام نكٔ آتاسی ایله بر طوغان آغاسیدر: اوزی ده خاتونی ده پیغمبرمزگه بیك دشمان وهر برسی بیك ایمانسز بولدقلرندن اوشبو آیت کیلمشدر.

سورهٔ اخلاص . بسم الله الرحمن الرحيم ❀

قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ ❀ اَللهُ الصَّمَدُ ❀ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ❀ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ❀

معناسى : ئه‌يتكل (اى محمد) الله تعالى برگنه‌در؛ اول كامل خوجه‌در؛ اول هيچ كمنى طوغدرمادى واوزى‌ده هيچ كمدن طوغمادى . هيچ كم آڭا تيك توگلدر .

سورهٔ فَلَقْ . بسم الله الرحمن الرحيم ❀

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ❀ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ❀ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ❀ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِى الْعُقَدِ ٭ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ❀

معناسى : ئه‌يتكل (اى محمد) مين صغنامن طاڭنى ياراتقوچى الله تعالى گه هر بر مخلوقاتنڭ ياوزلغندن وهم كيچ قاراڭغيلانغان وقتده‌غى ياوزلقدن وهم تويونلرگه اوروب اوشكروچى سحرچى خاتونلرنڭ ياوزلقلرندن وهم كونچى كشيلرنڭ كونچيلكلرى قوتلنگان زمانده‌غى ياوزلقلرندن .

سورهٔ ناس . بسم الله الرحمن الرحيم ❀

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ❀ مَلِكِ النَّاسِ ❀ اِلٰهِ النَّاسِ ❀ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ❀ اَلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ النَّاسِ ❀ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ❀

معناسى : ئه‌يتكل (اى محمد) مين صغنامن آدميلرنڭ پادشاهى وتگريسى بولغوچى الله تعالى گه ، وسوسه قيلغوچى هم الله تعالى نڭ اسمى ذكر ايتلگان زمانده قاچقوچى شيطاننڭ ياوزلغندن ، قايسيدركه اول شيطان آدميلرنڭ‌ده جنلرنڭ‌ده كوڭللرينه وسوسه قيلادر .

ركوع تسبيحى : سُبْحَانَ رَبِّىَ الْعَظِيمِ ❀

معناسى : الوغ بولغوچى ربمنى پاك ديب بله‌من .

تَسْمِيعْ : سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ ❀

معناسى : الله تعالى اوزينى ماقتاغان كشينڭ ماقتاوينى ايشتوب قبول ايته‌در .

تَحْمِيدْ : رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ ❀ معناسى : اى ربمز هر بر ماقتاوليلق سيڭاغنه خاصدر .

سجده تسبيحى : سُبْحَانَ رَبِّىَ الْاَعْلٰى ❀ معناسى : اعلا بولغوچى ربمنى پاك ديب بله‌من .

تَشَهُّدْ .

اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ ❀ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِىُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ ❀ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ ❀ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ❀

معناسی: تل عبادتلری‌ده تەن عبادتلری‌دە هم مال عبادتلری‌ده هرقایوسی الله تعالی اوچوندر. ای پیغمبرمز ، سیگا الله تعالی‌نڭ سلامی ورحمتی وبرکتلری بولسون . سلام بزگه‌ده هم الله تعالی‌نڭ هربر ایزگی بندەلرینه‌ده بولسون . کوڭلمدن گواهلق بیره‌من‌که ، تحقیق بر الله تعالی‌دن باشقه هیچ تڭری یوقدر . وینه کوڭلمدن گواهلق بیره‌من‌که ، تحقیق محمد علیه السلام الله تعالی‌نڭ قولی وایلچیسیدر .

صَلَوَاتْ .

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ ۞ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۞ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ ۞ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۞

معناسی: ای الله، محمد علیه‌السلام‌گه وآنڭ قومینه رحمت قیلغل. نیته‌ککه ابراهیم علیه‌السلام‌گه وآنڭ قومینه رحمت قیلمش ایدڭ : تحقیق سین ماقتاولی هم الوغسڭ . ای الله، محمد علیه السلام‌گه وآنڭ قومینه مبارکلك بیرگل . نیته‌ککه ابراهیم علیه السلام‌گه وآنڭ قومینه مبارکلك بیرمش ایدڭ . تحقیق سین ماقتاولی هم الوغسڭ .

دعا آیتی .

رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۞

معناسی: ای‌ربمز، بزگه‌دنیاده‌ده آخرتده‌ده ایزگی‌نعمتلر بیرگل. وهم‌بزنی جهنم‌عذابندن صاقلاغل.

سلام: اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ ۞ معناسی: سزگه‌الله‌تعالی‌نڭ‌سلامی ورحمتی‌بولسون.

سلام دعاسی .

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَاذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ ۞

معناسی: ای الله، سین هربر بلالردن صاقلاغوچیسڭ . هربر سلامتلك سیندن‌گه‌در . مبارك بولغوچیسڭ ای الوغلق وحرمت ایه‌سی بولغوچی الله .

قُنُوتْ دعاسی .

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ، وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِى عَلَيْكَ الْخَيْرَ ، نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ ۞ اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّى، وَنَسْجُدُ وَاِلَيْكَ نَسْعٰى وَنَحْفِدُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشٰى عَذَابَكَ ۞ اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ ۞

معناسی: ای الله، تحقیق بز سیندن یاردم استیمز. هم سیندن گناهلرمزنی یارلقامقلغکنی استیمز. ودخی سیگا اینانامز وتوکل قیلوب هر بر اشلرمزنی سیگا طابشرامز. ودخی سینی ماقتیمز. سیگا شکر قیلامز، کفرلك قیلمیمز. سیگا گناه قیلا طورغان کشیلرنی طاشلیمز. ای الله، بز سیگاغنه عبادت قیلامز وسینك اوچون گنه نماز اوقیمز هم سجده قیلامز، وعبادت قیلوب سیگا یاقن بولورغه طرشامز. رحمتکنی امید ایته‌مز، عذابکدن قورقامز. تحقیق سینك عذابك ایمانسز کشیلرگه‌گنه تیگوچیدر.

ایکی رکعتلی نماز.

ایکی رکعتلی نمازده ایکی (قیام)، ایکی (رکوع)، دورت (سجده) وبر (قعده) باردر. (قیام) آیاق اوره طورو، (رکوع) بوگلو، (سجده) ماکلاینی یيرگه تیرو، (قعده) اوطورو دیمکدر. ایکی رکعتلی نمازنی اوقویاچق کشی نمازغه کرشکانده اوّل نیت قیلور. آندن صوکره قوللرینی کوته‌روب باش بارماقلرینک بیتلرینی قولاق یوموشاقلرینک آرتلرینه تییروب (تکبیر) ئه‌یتور. صوکره قوللرینی باغلاب کندك آستینه قویار. صوکره (ثناء) اوقور. صوکره (تعوذ) ایتور. صوکره (بسمله) ایتور. صوکره سورهٔ فاتحه اوقور. صوکره (آمین) دیور. صوکره بر سوره اوقور [1] صوکره تکبیر ایتوب رکوعگه اییلور. رکوعده ۳ مرتبه تسبیح ایتور. رکوعدن تسمیع ایتوب (قومه) گه [2] طورور. قومه‌ده وقتده (تحمید) ایتور. قومه‌دن تکبیر ایله سجده‌گه توشه‌ر. سجده‌ده ۳ مرتبه تسبیح ایتور. سجده‌دن تکبیر ایله طوروب (جلسه) [3] گه اوطورور. جلسه‌دن تکبیر ایله ینه سجده‌گه کیته‌ر. ایکنچی سجده‌ده ۳ مرتبه تسبیح ایتور. ایکنچی سجده‌دن تکبیر ایله ایکنچی رکعتنك قیامینه طورور. ایکنچی رکعتنك قیامنده ثنا وتعوذنی اوقوماس، قوللرینی باغلاب بسمله، سورهٔ فاتحه، آمین، وبر سوره [4] اوقور. ینه اوّلگی رکعته‌گی کبی رکوع قومه وایکی مرتبه سجده قیلور. ایکنچی سجده‌دن صوك تکبیر ایله قعده‌گه اوطورور. قعده‌ده وقتده اوّل (تشهد) اوقور، صوکره (صلوات) اوقور، صوکره (دعا) آینینی اوقور. آندن صوك اوّل اوك طرفقه صوکره صول طرفقه سلام بیرور. آندن صوك سلام دعاسینی

(۱) مثلا سورهٔ مسدنی اوقور. (۲) قومه آزغنه آیاق اوره طورو دیمکدر.

(۳) جلسه ایکی سجده آراسنده اوطوروب طورو دیمکدر. (٤) مثلا سورهٔ اخلاصنی اوقور.

اوقوب اوک قولی ایله ماکلایینه مسح قیلور. اوشبو قدر ایله ایکی رکعتلی نماز تمام بولور. ایرته نمازینک ایکی رکعت سنتی وایکی رکعت فرضی واویله، آخشام ویەستو نمازلرینک ایکیشر رکعت سنتلری هر برسی اوشبو رەوشچه اوقولورلر. آیرمالری نیتلرندەگنەدر.

دورت رکعتلی نماز.

دورت رکعتلی نمازده ۴ قیام، ۴ رکوع، ۸ سجده، ۲ قعده باردر. اوّلگی قعده ایگنچی رکعتنک آخرنده، ایگنچی قعده دورتنچی رکعتنک اخرنده بولادر. اوّلگی قعدەده تشهد اوقولغاچ ده اوچنچی رکعتنک قیامینه طورلور. صوڭغی قعدەده تشهددن صوک صلوات ودعا اوقولوب سلام بیرلور. اگر دورت رکعتلی نماز اویله‌نک دورت رکعت سنتی کبی سنت نماز بولسه، هر رکعتنده سورۀ فاتحەدن صوک برر سوره اوقولور. اویله، ایکندی ویەستو نمازلرینک دورت رکعت فرضلری کبی فرض نماز بولسه، سورۀ فاتحەدن صوک اوّلگی ایکی رکعتندەگنه برر سوره اوقولور. صوڭغی ایکی رکعتنده سورۀ فاتحه اوقولورده، رکوع قیلنور؛ اول رکعتلرده سورۀ فاتحەدن صوک ینه ایگنچی سورەلر اوقولماس. اوچ رکعتلی نمازدەده ایکی قعده بولادر. بری ایگنچی رکعتنک آخرنده، ایگنچیسی اوچنچی رکعتنک آخرندەدر. اخشامنک اوچ رکعت فرضینک اوّلگی ایکی رکعتنده سورۀ فاتحەدن صوک برر سوره اوقولور. صوڭغی رکعتنده سورۀ فاتحەدن صوک ینه برسوره وقولماس. اوچ رکعت وتر نمازینک هر رکعتنده سورۀ فاتحەدن صوک برر سوره وقولور. اوچنچی رکعتنده سورەلر اوقولغاندن صوک رکوع قیلغانچی نمازغه کرشکاندەگی کبی قوللرنی کوتەروب تکبیر ئەیتلور. آندن صوک ینه قوللرنی باغلاب قنوت دعاسی اوقولور. قنوت دعاسندن صوک رکوع، سجده وقعده ایله باشقه نمازلر کبی تمام قیلنور. (معلم افندی بوطوغریده هر نمازنی بالفعل اوقوتوب قارامق تییشلیدر)

خاتونلر نمازی.

خاتونلر نمازینک ایرلر نمازندن (۸) ییرده آیرماسی باردر:

۱) ایرلر نمازغه کرشکانده تکبیر ایله قوللرینی قولاق یوموشاقلری طوغریسنه

قدر کوته‌رورلر. خاتونلر ایکی باشلری طوغرسینه قدر گنه کوته‌رورلر.
۲) نمازغه کرشور اوچون قول کوته‌رگانده ایرلرنك قوللری آچق بولور. خاتونلرنك قوللری ییگلری اچنده اورتولی بولور.
۳) ایرلر قیامده قوللرینی باغلاب کندکلری آستینه قویارلر. خاتونلر کوکره‌کلری اوستینه گنه قویارلر.
۴) رکوعده ایرلر تزلرینی بوکمسلر. خاتونلر بوگوبره‌ك طوررورلر.
۵) رکوعده وقتده تزلرینه طایانوب طورغانده ایرلرنك قول بارماقلرینك آراسی آچق بولور. خاتونلرنقی آچق بولماس.
۶) سجده‌ده وقتده ایرلر قورساقلرینی بوتلرینه وبله‌کلرینی ییرگه‌ده قابرغالرینه‌ده‌تییرمسلر. خاتونلر ایرلرنك خلافنچه قسلو براق سجده قیلورلر.
۷) قعده‌ده وقتده ایرلر اوك آیاقلرینی باستروب بارماقلرینی قبله‌غه طابا قاراتوب قویارلرده، صول آیاقلرینی یاتقروب آنك اوستینه اوطوررورلر. خاتونلر ایکی آیاقلرینی‌ده اوك طرفلرندن چغاروب باشلرینی قبله‌غه طابا قاراتوب قویارلرده، صول یاق اوچالری ایله ییرگه اوطوررورلر.
۸) ایرلر فرض نمازلرنی اذان وقامت اوقوب امام وجماعت ایله اوقورلر؛ خاتونلر اوچون اذان وقامت لازم توگلدر. آنلرغه نمازنی امام وجماعت ایله اوقو مکروهدر.

اوشبو (۸) ییردن باشقه اورونلرده خاتونلرنك نمازلری‌ده بعینه ایرلر نمازی کبیدر.

تسبیح ودعا.

نمازنی تمام قیلغاندن صوك اوشبو ذکرلر اوقولور:

سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ ❁

معناسی: الله تعالی کیمچیلکلردن پاك بولغوچیدر. بارچه ماقتاولیلق الله تعالی‌گه خاصدر. برالله تعالی‌دن باشقه هیچ تکری یوقدر. الله تعالی هرنرسه‌دن الوغراقدر.

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ❁

معناسی: هیچ حال وقوت یوقدر، مگر الوغ وبلند بولغوچی الله تعالی ایله گنه‌در.

مَا شَاءَ اللهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ ❁

معناسی: الله تعالی تله‌گان نرسه‌لرنڭ هرقایوسی بولور. الله‌تعالی تله‌مه‌گان نرسه هیچ بولماس.

آیَةُ الْکُرْسِیّ:

اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطَانِ الرَّجِیمِ ❁ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیمِ ❁

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَلْحَیُّ الْقَیُّومُ ۞ لَا تَاْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِی السَّمٰوَاتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِی یَشْفَعُ عِنْدَهُ اِلَّا بِاِذْنِهِ یَعْلَمُ مَا بَیْنَ اَیْدِیهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا یُحِیطُونَ بِشَیْءٍ مِنْ عِلْمِهِ اِلَّا بِمَا شَآءَ وَسِعَ کُرْسِیُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَلَا یَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِیُّ الْعَظِیمُ ❁

معناسی: الله، ترك بولغوچی، عالمنڭ هربر اشینی تدبیر قیلغوچی، اول‌بر الله‌تعالی‌دن باشقه هیچ تکری یوقدر. اول الله تعالی‌ده یوقومسراو ویوقو بولماس. ییرده وکوکلرده بولغان نه‌رسه‌لر هر قایوسی آنڭیدرلر. کمدر آنڭ قارشنده شفاعت‌قیلغوچی؟ (هیچ کم شفاعت قیلماس) مگر آنڭ رخصتی ایله‌گنه. اول الله تعالی ییرده وکوکلرده بولغان کیمسه‌لرنڭ اوزلرندن اوّل بولغان نرسه‌لرنی‌ده، اوزلرندن صوڭ کیله‌چك نرسه‌لرنی‌ده، بله‌در. اول کیمسه‌لر الله تعالی بلگان نرسه‌لرنڭ هیچ قایوسینی بله آلماسلر، مگر الله تعالی تله‌گان قدرگنه بلورلر. آنڭ کرسیسی کوکلرنی‌ده وییرنی‌ده صیدرمشدر. ییر وکوکنی صاغ طوتمق الله تعالی‌گه هیچ آغرلق قیلمیدر. اول الله تعالی الوغ وبلنددر.

اوشبو ذکرلر وآیتلر اوقولغاندن صوڭ (۳۳) مرتبه (سُبْحَانَ اللّٰهِ) و(۳۳) مرتبه (اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ) و(۳۳) مرتبه (اَللّٰهُ اَکْبَرُ) دییلور. آندن صوڭ قوللرنی کوکره‌ك طوغریسینه قدر کوته‌روب اوشبو دعا اوقولور:

اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا صَلَاتَنَا وَصِیَامَنَا وَقِیَامَنَا، وَقِرَاءَتَنَا وَرُکُوعَنَا وَسُجُودَنَا وَقُعُودَنَا، وَتَسْبِیحَنَا وَتَهْلِیلَنَا وَتَخَشُّعَنَا وَتَضَرُّعَنَا ❁ اَللّٰهُمَّ تَمِّمْ تَقْصِیرَنَا وَتَقَبَّلْ تَمَامَنَا، وَاسْتَجِبْ دُعَآئَنَا وَاغْفِرْ اَحْیَآءَنَا وَارْحَمْ مَوْتَانَا یَا مَوْلَانَا ❁ اَللّٰهُمَّ احْفَظْنَا یَا فَیَّاضُ مِنْ جَمِیعِ الْبَلَایَا وَالْاَمْرَاضِ ❁ اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا هٰذِهِ الصَّلَاةَ (اَلْفَرْضَ مَعَ السُّنَّةِ) مَعَ جَمِیعِ نُقْصَانَاتِهَا، بِفَضْلِكَ

وَكَرَمِكَ وَلَا تَضْرِبْ بِهَا وُجُوهَنَا، يَا اِلٰهَ الْعَالَمِينَ وَيَا خَيْرَ النَّاصِرِينَ ❁ تَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ وَاَلْحِقْنَا بِالصَّالِحِينَ ❁ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ، وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ اَجْمَعِينَ ❁

معناسی: ای الله، بزنك نمازمزنی وروزه‌مزنی وقیاممزنی ورکوعمزنی وسجده‌مزنی وقعده‌مزنی وتسبیحمزنی وتهلیلمزنی وتواضعمزنی ویالوارومزنی قبول قیلغل. ای الله، کیمچیلکلرمزنی تمام قیلغل وتمام بولغان عمللرمزنی قبول قیلغل ودخی دعامزنی‌ده قبول قیلغل. ای خوجه‌مز، تیرکلرمزنی یارلقاغل واولکلرمزگه رحمت قیلغل. ای رحمت قیلغوچی الله، فضلك وکرمك ایله بزدن اوشبو نمازمزنی هربر کیمچیلکلری ایله قبول قیلغل. اول نماز ایله بزنك یوزمزگه اورماغل. ای بارچه عالمنك حق معبودی وای یاردم قیلغوچیلرنك کاملره‌گی، بزنی مسلمان حالمزچه وفات قیلغل وبزلرنی ایزگی کشیلرگه طوتاشدرغل. الله تعالی، خلقلرنك یاخشیراغی محمد علیه السلامگه وآنك آل وصحابه‌لرینه بارچه‌سینه‌ده رحمت قیلغای ایدی.

ضَعیف کشینك نمازی.

آورو سببلی یاکه قارتلق سببلی قیامغه قوّتی ییتمه‌گان کشی نمازنی اوطوروب اوقور. اوطورغان کوینچه قوللرینی باغلاب سورهٔ فاتحه‌نی واندن صوك اوقولا طورغان سوره‌نی اوقوغاندن صوك، بر آز ایپلوب تزینه طایانوب رکوع قیلور. سجده‌سینی سلامت وقتده‌غیچه قیلور. اگر ده گوده‌سی ایله ایپلوب رکوع وسجده‌ده قیلا آلماسه، نمازینی رکوع وسجده‌گه باشینی ایپوب اشاره قیلوب اوقور. رکوع اوچون باشینی آزراق ایپر، سجده اوچون کوبره‌ك ایپر. اوطوروب طورورغه‌ده قوّتی ییتمه‌سه، آیاقلرینی قبله طرفینه صوزوب چالقان یاتوب رکوع وسجده‌نی باشی ایله اشاره قیلوب غنه اوقور. اگرده باشینی قوزغاتورغه‌ده قوّتی ییتمه‌سه، نمازلرینی اوقوماس، سلامتلنگاچ اوقومق نیتی ایله قضاغه قالدرور.

فرض نمازنی بارا طورغان کویمه‌ده عذرسز بولغانده‌ده، اوطوروب اوقو درست بولور. اما طوقتاغان کویمه‌ده ویبر اوستنده عذرسز اوطوروب اوقو درست بولماس. سنت ونفل نمازلرنی هر ییرده عذرسز بولغانده‌ده، اوطوروب اوقو درست بولور. سنت ونفل نمازنی آتقه آتلانغان حالنچه وقو درستدر. بیك ضرور بولماغانده فرض نمازنی آت اوستنده اوقو درست

توگلدر، دشماندن یا یرتقچی حیواندن قورقو سببلی آنیده آت اوُستنده اوقوده درست بولوُر. هیچ قرآن اوقی بلمه‌گان نادان کشیگه نماز اوقوُر قدر، بر نیچه سوره‌نی اوُیره‌نمك قرآننڭ بعض حرفلرینی یا گُلش ئه‌یته‌طوُرغان صاقاوکشیگه حرفلرنی درست ئه‌یتوُرگه اجتهاد قیلمق فرضدر: اجتهادقیلوُب‌ده، نمازده واجب بولغان قدر قرآننی درست اوقی آلماغان کشیلرگه نمازلرنڭ فرضلرینی امامغه‌اوُیوُب‌اوقو واجب‌بولوُر. اگرده یالغوُز اوقوُسه‌لر، هرکعتده بلگان آیتلرینی‌گنه تکرارله‌ب اوقوُمق تییشلی بولوُر. بیك نادان وبیك صاقاو کشیلرنڭ باشقه کشیگه امام بولولری درست توگلدر.

بر تەولك یعنی (۲۴) ساعت‌قدر تیلروُب یاهوشسز بولوُب یاتقان کشیگه اوقوُلمی‌قالغان نمازلرینی سلامتله‌نگاچ قضاقیلمق فرض‌بولوُر. بر تەولکدن آرتق‌هوشسز بولوُب یاتقان کشیگه‌قالغان‌نمازلرینی قضاقیلمق فرض بولماس.

نَمازنڭ شَرْطْلری.

نمازنڭ شَرْطلری یعنی طشنده‌غی فرضلری (۸)در:

۱) (وَضُوءْ) طهارتلی بولمق،
۲) (طَهارَتِ بَدَنْ) تعنی پاك بولمق،
۳) (طَهارَتِ ثَوْبْ) کیمی پاك بولمق،
۴) (طَهارَتِ مَکانْ) نمازلغی پاك بولمق،
۵) (سَتْرِ عورَتْ) عورت‌ییرلری‌اوُرتولی بولمق،
۶) (دُخولِ وَقْتْ) نمازنڭ وقتی کرمك،
۷) (اِسْتِقْبالِ قِبْلَه) قبله‌غه‌قارشی قارامق،
۸) (نِیَّتْ بِالْقَلْبِ) کوُگل ایله نمازنی نیت قیلمق.

نَمازنڭ رُکْنلری.

نمازنڭ رکنلری یعنی اچنده‌گی فرضلری‌ده (۸)در:

۱) (تَکْبیرْ) نمازغه کرشکانده (الله اکبر) دیمك،
۲) (قِیامْ) اوُچ آیت اوقوُر قدر آیاق اوره طوُرمق،
۳) (قِراءَتْ) قیامده اوُچ آیت چاماسی قرآن اوقوُمق،
۴) (رُکوعْ) قیامدن صوڭ ایلوُب رکوع قیلمق،
۵) (سُجودْ) ماڭلاینی‌ییرگه‌تییروُب ایکی مرتبه سجده قیلمق،
۶) (قُعودْ) نمازنڭ آخرنده قعده‌گه اوطوُرمق،
۷) (تَرْتیبْ) نمازنڭ رکنلرینی ترتیبلرنچه قیلمق،
۸) (خُروجْ) نمازدن اوز اختیاری ایله چقمق.

نمازنڭ واجبلری .

نمازنـڭ مشهور واجبلری (۱۵) در:

۱) (قراءتِ فاتحه) فرض نمازلرنڭ اوّلـگی ایکی رکعتنده، وتر ، سنت ونفل نمازلرینڭ هر رکعتنده بر مرتبه سورهٔ فاتحه اوقومق ،

۲) (ضمّ سوره) مذکور رکعتلرده سورهٔ فاتحه‌دن صوڭ ینه بر سوره یا اوچ آیت قدر قرآن اوقومق ،

۳) (طمانینه) رکوع وسجده‌ده بر تسبیح ایتور قدر طورمق ،

۴) (قومه) رکوعدن طورغاچ قومه قیلمق ،

۵) (جلسه) ایکی سجده آراسنده اوطوروب جلسه قیلمق ،

٦) (قعدهٔ اولی) اوچ ودورت رکعتلی نمازلرده ایگنچی رکعتنڭ آخرنده قعده‌گه اوطورمق

۷) (تشهّد) هر قعده‌ده تشهد اوقومق ،

۸) (سلام) نمازدن چقغانده سلام بیرمك،

۹) (موالات) نمازنڭ برعملی تمام بولغاچده تیز آندن صوڭغی عملینی قیلا باشلامق،

۱۰) (جهر) ایرته ، آخشام ویـستو نمازلرینڭ اوّلـگی ایکی رکعتلرنـده امام سوره‌لرنی قچقروب اوقومق ،

۱۱) (اخفا) باشقه رکعتلرده امامده یالغوز اوقوچی‌ده سوره‌لرنی یاشرون اوقومق ،

۱۲) (انصات) امام سوره‌لرنی اوقوغان زمانده مقتدی تیك طورمق ،

۱۳) (تـکبیراتِ عید) عید نمازلرینڭ هر رکعتنده اوچر مرتبه تکبیر آیتمك،

۱۴) (قنوت) وترنڭ اوچنچی رکعتنده (قنوت) دعاسینی اوقومق ،

۱۵) (سجدهٔ سهو) نمازده یاڭلشقان کشی نمازنڭ آخرنده (سجدهٔ سهو) قیلمق ، (۱)

نمازنڭ سنّتلری .

نمازنـڭ مشهور سنتلری (۲۵) در:

۱) (جماعت) فرض نمازنی جماعت ایله اوقومق ،

۲) (اذان) فرض نمازلر اوچون اذان اوقومق ،

(۱) سجدهٔ سهونڭ حکملری اوز بابنده بیان قیلنه‌چقلردر.

۳) (اِقَامَتْ) فرض نمازلرنى اوقوُر آلدندن قامت اوقوُمق ،

۴) (رَفْعُ الْيَدَيْنِ) نمازغه كرشكانده تكبير ايله قوللرنى كوته‌رمك ،

(ايرلر قوُلاقلرى طوغريسينه قدر وخاتوُنلر ايكى باشلرى طوغرسينه قدر كوته‌روُرلر)

۵) (ضَمُّ الْيَدَيْنِ) قيامده وقتده قوللرنى باغلامق ،

٦) (ثَنَاءْ) اوّلگى ركعتده ثنا اوقوُمق ،

۷) (تَعَوُّذْ) اوّلگى ركعتده اعوذ اَيتمك ،

۸) (بَسْمَلَه) سورهٔ فاتحه‌دن اوّل بسمله اَيتمك ،

۹) (تَأْمِينْ) سورهٔ فاتحه‌دن صوڭ آمين ديمك ،

۱۰) (تَكْبِيرَاتِ اِنْتِقَالَاتْ) ركوعگه بارغانده سجده‌گه بارغانده، سجده‌دن طوُرغانده وقيامغه طوُرغانده تكبير اَيتمك،

۱۱) (رُكُوعِ مَسْنُونْ) ركوعنى سنت بولغان روشنچه قيلمق،

(شوُيله كه ركوعده وقتده بارماقلرينى آچوُب تزلرينه طايانوُب طوُروُر ، تزلرى بوُگوُلميچى طوُروُر، باشى آرقاسى ايله تيگز بولوُر)

۱۲) (سُجُودِ مَسْنُونْ) سجده‌نى سنت بولغان روشنچه قيلمق، (شوُيله كه سجده‌ده وقتده آياقلرى، قوللرى، بوُرنى ، وماڭلايى ييرگه‌تييوُب طوُروُر، باشى ايكى قولينك آراسنده بولوُر، بلەكلرى ييرگه‌ده، قابرغاسينه‌ده تيميچى وقوُرساغى بوُتلرينه تيميچى طوُروُرلر.)

۱۳) (قُعُودِ مسنُونْ) قعده‌نى سنت‌بولغان‌روشنچه‌قيلمق، (شوُيله كه قعده‌ده وقتده صول آياغى اوُستينه اوطوُروُر، اوڭ آياغينى بارماقلرينه باستروُب قويار، قوللرينى بوُتلرينه قويار.)

۱۴) (تَسْبِيحِ رُكُوعْ) ركوعده (۳) مرتبه تسبيح اَيتمك ،

۱۵) (تَسْبِيحِ سُجُودْ) سجده‌ده (۳) مرتبه تسبيح اَيتمك ،

۱٦) (تَسْمِيعْ) ركوعدن طوُرغانده امام هم يالغوُز اوقوچى تسميع اَيتمك،

۱۷) (تَحْمِيدْ) قومه‌ده وقتده يالغوُز اوقوچى هم مقتدى تحميد اَيتمك ،

۱۸) (صَلَوٰاتْ) آخرغی قعده‌ده تشهددن صوڭ صلوات اوقومق ،

۱۹) (دُعَا) آخرغی قعده‌ده صلواتدن صوڭ آیتکه اوخشاشلی بردعا اوقومق ،

۲۰) (تَکْرارِ سَلاٰمْ) اوڭ طرفقه‌ده صول طرفقه‌ده سلام بیرمك ،

۲۱) (نِیَّتِ سَلاٰمْ) سلامنی ، سلام بیرلگان طرفده بولغان فرشته‌لرگه وبرگه نماز
اوقوچیلرغه بیرونی نیت قیلمق ،

۲۲) (جَهْرُ الْاَذْکَارْ) امام تکبیرنی وتسمیع‌نی وسلامنی قچقروب آیتمك ،

۲۳) (اِخْفَاءُ الْاَذْکَارْ) باشقه ذکرلرنی یاشرون آیتمك ،

(اما مقتدی هم یالغوز اوقوچی ذکرلرنڭ هربریسینی یاشرون آیتورلر،)

۲۴) (وَضعُ الرُّکْبَتَیْنِ قَبْلَ الْیَدَیْنِ) سجده‌گه بارغانده تزلرنی قوللردن اول قویمق

۲۵) (مُقَارَنَةُ الْاِمٰامِ) مقتدی هر عملنی امام ایله برگه‌رك قیلورغه طرشمق .

(امامدن الك قیلو درست توگلدر. امامدن کوب صوڭغه قالو مکروهدر.)

نمازنڭ مستحبلری .

نمازنـڭ مشهور مستحبلری (۲۰) در:

۱) نمازغه کرشور اوچون قول کوته‌رگانده بارماقلرنـڭ آرالری آچغراق بولمق

۲) وهم باش بارماقلرینـڭ بیتلرینی قولاق یوموشاقلرینه‌تیبرمك،

۳) وهم ایرلرنـڭ قوللری ییڭلرندن چقغان بولمق ،

(اما خاتونلرنـڭ قوللری ییڭلری اچنده بولمق مستحبدر.)

۴) قیامده وقتده اوکچه‌لری دورت بارماق کیگلـکی بر برسندن یراق بولمق

۵) قول باغلاغانده صول قولینـڭ بله‌زگینی اوڭ قولینـڭ باش وچه‌نه‌چ
بارماقلری ایله چورناب آلوب اورتا بارماقلرینی بله‌گینه طابا صوزمق

۶) نمازده اوقولغان سوره وذکرلرنی تجوید ایله بیك درست ایتوب اوقومق

۷) ایرته نمازنده سورهٔ فاتحه‌دن صوڭ اوزونراق سوره‌لرنی ، اویل

وایکندی ویەستو نمازلرنده اورتاچه سورەلرنی، آخشام نمازنده قسقا سورەلرنی اوقومق (۱)

۸) اوّلگی رکعتده اوزونراق سوره وصوڭغی رکعتلرده قسقاراق سوره اوقومق،

۹) سجدەده باش بارماقلری قولاقلری طوغریسنده بولمق،

۱۰) سجدەده قول بارماقلری بر برسینه تییوب طورمق،

۱۱) سجدەده آیاق باشلری ییرگه تییوب اوکچەلری یوغاری طورمق،

۱۲) سجدەده قول آیاق بارماقلری قبلەغه طابا صوزلوب طورمق،

۱۳) قعدەده قول بارماقلرینی یازوب بوتلرینه قویمق،

۱۴) رکوع وسجده تسبیحلرینی طاق ایتوب اوچدن آرتق ئەیتمك (۵،۷،۹).

۱۵) ۳ و۴ رکعتلی فرض نمازلرنڭ صوڭغی رکعتلرندەده سورۀ فاتحه اوقومق،

(سنت، واجب ونفل نمازلرنڭ هر رکعتندەسورۀ فاتحەوآندن صوڭ ینه بر سوره اوقومق واجبدر)

۱۶) قیامدەسجدەاورنینەغنه، رکوعدەآیاق باشلرینەغنه، سجدەدەبورنینەغنه، قعدەده اوز آلدینەغنه، سلام بیرگانده ایڭ باشلرینەغنه قاراب طورمق،

۱۷) نماز اچنده یوتکرمسکه وایسنەمسکه طرشمق،

۱۸) اختیارسز ایسنەگانده آغزینی بر قولی ایله قابلامق،

۱۹) نماز اچنده توبەنچیلکلی قیافت وصنق کوڭل ایله طورمق،

۲۰) نماز آخرنده سلام بیرگانده آرتدەغی کشیگه یاڭغاغی کورنورلك قدر باشینی بورمق.

نَمازنڭ مَکْروهلری.

نمازده مکروه بولغان اشلرنڭ مشهورلری (۸۰) در:

۱) اختیاری ایله نمازده سنت بولغان برعملنی قیلمی قالمق،

(واجب عملنی قیلمی قالدرمق حرامدر، فرضنی قیلمی قالدرمق نمازنی بوزادر)

---

(۱) قرآن کریمده (بروج) سورەسنه قدر بولغان سورەلر اوزون سورەلرگه وآندن انشلاب (بلد) سورەسنه قدر بولغان سورەلر اورتاچه سورەلرگه وآندن صوڭغی سورەلر قسقه سورەلرگه حساب قیلنورلر (کرمانی).

۲) نمازده تکبرلك قیافتی ایله طورمق ، ۳) اختیاری ایله ایسنه‌مك ،
۴) عذرسز یوتکرمك، ۵) عذرسز طاماق قرمق، ٦) بوروُن سنگرمك،
۷) توکرمك وقاقرمق، ۸) اوفلده‌مك، ۹) کییرلمك، ۱۰) بیلینه‌طایانمق،
۱۱) گوده‌نی بر طرفقه آوشدروب قییق طورمق، ۱۲) بر آیاقغه صالنوب
یال ایتمك، ۱۳) قولینه بر نرسه طوتوب طورمق، ۱۴) قولینی یا کولمه‌گینی
سلکوب ییلله‌نمك ، ۱۵) بر قول ایله باشینه بورك یا چالما کیمك،
۱٦) بر قولی ایله بورگینی صالمق، (امالیکی قول ایله براشنی قیلمق نمازنی بوزادر)
۱۷) سجده اورننده‌غی طوفراقلرنی صپرمق ،
(ماکلاینی چفنچوب آورتدرلق طاشلر بولغانده بر ایکی مرتبه صپرمق درستدر)
۱۸) یوزینه قونغان تیر وطوزاننی صپرمق ،
۱۹) بر ایکی مرتبه بر ییرینی قاشیمق، (اوچ مرتبه قاشیمق نمازنی بوزادر).
۲۰) عذرسز نماز اوقی طورغان اورنندن بر ایکی ادم کوچمك ،
(بریولی اوچ آدم آتلاسه، نمازی بوزلور.)
۲۱) تش آراسندن چقغان کچکنه طعام والچغینی یوتمق ،
(بورچاق قدر زور والچق یوتسه، نمازی بوزلور.)
۲۲) یوزینی قبله‌دن آوشدرمق ، ۲۳) یوغاری طابا قارامق ،
۲۴) قیامغه طورغانده طایانوب طورمق، ۲۵) بو نه‌رسه‌گه سویه‌لوب طورمق،
۲٦) رکوعده باشینی بیك توبه‌ن ایبوب یا که بیك یوغاری کوته‌روب طورمق،
۲۷) سجده‌ده آیاق وقول بارماقلرینی ییردن کوته‌رمك ،
۲۸) سجده‌ده بله‌کلرینی ییرگه یاقابرغالرینه تییروب طورمق ،
۲۹) سجده‌ده قورساغینی بوتلرینه تییرمك ،
(صفده اورن طغز بولغانده اوشبو ایکی اش مکروه توگلدر)
۳۰) کییمی یاقولی ایله اوینامق، ۳۱) نمازنی یالان باش کوینچه اوقومق،
۳۲) ییکلرینی صزغانوب اوقومق ، ۳۳) کوکره‌کلری آرقالری آچق
کوینچه اوقومق، ۳۴) کییمینی اورتاسندن باغلامیچی جیلبه‌گه‌ی
ایتوب اوقومق ، ۳۵) آغزینه بر نه‌رسه قابوب طورمق ،

۳٦) اختیاری ایله بر نرسه‌نی ایسنه‌مك، ۳۷) بورك یا چالما قرپووینه سجده قیلمق، ۳۸) چه‌چینی باشینه تۆروُب به‌یله‌گان کوُینچه اوقوُمق،
۳۹) کییمنده یا نمازلغنده یا که ئه‌یله‌نه‌سنده حیوان صورتی بولمق،
(اگرده آرتنده بولسه یا که چین قدر کچکنه بولسه یا که باشی بوُزلغان بولسه ضرری یوقدر)
٤۰) یانا طوُرغان زور اوتقه قارشی اوقوُمق،
(شمع، چراغ ولامپا کبی کچکنه اوتلرغه قارشی اوقو مکروه توگلدر)
٤۱) بر آدمینڭك یوُزینه قاراب اوقوُمق، ٤۲) یوُزی کورنوُرلك کوُزگیگه قاراب اوقوُمق، ٤۳) نجس نه‌رسه‌گه قاراب اوقوُمق،
٤٤) قبرگه قاراب اوقوُمق، ٤۵) آلده‌غی صفده اوروُن بولا طوُروُب، فرض نمازنی آرتده‌غی صفده اوقوُمق، ٤٦) نمازده کوزلرنی یوُممق،
٤۷) طهارتنی قستالغان کوُینچه نمازغه کرشمك، ٤۸) آلیابقچ کبی توُرلی نرسه‌گه بویالوچان کییم ایله اوقوُمق، ٤۹) قیامده ایکی اوکچه‌لرینی بر برسینه دورت بارماق کیڭلگندن یاقن کیترمك،
۵۰) نمازنی بیك آشغوُب اوقوُمق، ۵۱) قعده‌ده قوللری ایله پیرگه طایانوُب اوطوُرمق، ۵۲) قعده‌ده ایکی اوکچه‌سی اوُستینه اوطوُرمق،
۵۳) قعده‌ده آیاقلرینی بوُکلب اوطوُرمق، ۵٤) رکوع وسجده‌گه بارغانده کییملرینی طوُتقالامق، ۵۵) تکبیر وذکرلرنی یا که سوره‌لرنی ایکیشر قات اوقوُمق، ۵٦) اوقوُغان ذکرلرینی بارماقلری ایله صانامق، ۵۷) سوره وذکرلرنی اوز اورنلرنده اوقوُب بترمیچه ایگنچی اورنده اوقوُمق، ۵۸) بر سوره‌نی بر نمازده ایکی مرتبه اوقوُمق،
۵۹) صوڭغی رکعتده، اوّلگی رکعتده اوقوُلغان سوره‌نڭ آلدنده‌غی سوره‌نی اوقوُمق، ٦۰) اوّلگی رکعتده بر سوره اوقوُغاندن صوڭ ایگنچی رکعتده آندن صوڭغی سوره‌نڭ آرتنده‌غی سوره‌نی اوقوُمق، (اگرده آراده ایکی سوره قالسه مکروه توگلدر).
٦۱) معناسینی اویلاب بر آیتنی ایکی قات اوقوُمق، ٦۲) بر آیتنڭ معناسینی اویلاب طوُقتاب طوُرمق، ٦۳) دنیا اشینی خاطرگه

کیتروب یلمایوب کولمك، ٦٤) دنیا اشی اوچون طاوشسز یغلامق، ٦٥) نمازنـك بر عملینی مقتدی امامدن الك قیلمق، ٦٦) امام مقتدیلردن یوغاری یا توبه‌نره‌ك بر اورنده طورمق، ٦٧) امام محرابنـك اچینه تمام کروب اوقومق، ٦٨) امام نمازنی خلق زارغورلق قدر اوزاق اوقومق، ٦٩) ایر ایله خاتون یه‌نه‌شه اوقومق، ٧٠) امام بولووی مکروه بولغان کشیگه اویوب اوقومق، ٧١) طاماق قروب یا اوهلده‌ب آغزدن بر ایکی حرف طاوشی چغارمق، ٧٢) باشنده‌غی چالماسینی صالمق یاکه باشندن توشکاچ آلوب کیمك، ٧٣) کوکلندن بر نه‌رسه‌نـك صانینی حساب قیلمق، ٧٤) کوکلی ایله بر شعرنی، یعنی بر کویلی سوزنی اوقومق، ٧٥) بارماغی ایله بر سوزنی یازوب کورسه‌تمك، ٧٦) بارماغی ایله نیچه رکعت اوقوغانینی کورسه‌تمك، ٧٧) باشی یا قاشی ایله اشاره قیلوب بر سوز ئه‌یتمك، ٧٨) اشاره ایله بر سوزگه جواب بیرمك، ٧٩) طاماق قروب یاکه چراینی بوزوب مرادینی آکلاتمق، ٨٠) بارماقلرینی بر یا ایکی مرتبه شارتلاتمق.

نَمازنِكْ مُفْسِدلَری.

نمازنی اوشبو (٢٠) تورلی اش بوزادر:

١) (تَلَفُّظْ) طاماق قروب یا اوهلده‌ب آغزدن اوچ حرفلی طاوش چغارمق،

٢) (تَكَلُّمْ) معنالی برسوز آیتمك، (نمازده‌غی ذکرلردن باشقه)

٣) (تَسْلیمْ) برکشیگه سلام بیرمك یاکه سلام آلمق.

٤) (دُعاءِ دُنْیاوی) دنیا اشینی صوراب دعا قیلمق،

٥) (ضَحْكْ) دنیا اشی اوچون طاوش ایله کولمك،

٦) (بُكاءْ) دنیا اشی اوچون طاوش ایله یغلامق،

٧) (اَكْلْ) بورچاق قدر بر نه‌رسه آشامق،

۸) (شُرْبْ) بر طامچی قدر صو یوتمق ،

۹) (عَمَلِ کثیرْ) عادتده ایکی قول ایله قیلنا طورغان براش قیلمق ،

(مثلا بر کییمنی کیمك یاصالمق، بر زور نەرسەنی کوتەرمك کبی.)

۱۰) (تَکْرارِ فِعْلْ) براشنی بر یولی اوچ مرتبه قیلمق ،

(مثلا ۳ مرتبه بیتینی صیرمق، ۳ مرتبه بربیرینی قاشیمق، ۳ مرتبه مییغینی توزەتمك،

۳ مرتبه بارماق شارتلاتمق ، ۳ مرتبه تویمەسینی باغلامق یاچیشمك، بر یولی ۳ آدم

آتلامق ، ۳ مرتبه بر نەرسەنی چینەمك ، بر حرفنی ۳ مرتبه ئەیتمك کبی .)

۱۱) (قِراءَتِ مُصْحَفْ) قرائتنی مصحفدن قاراب اوقومق ،

۱۲) (تَحْریفِ قُرْآنْ) قرآننی معناسی بوزلورلق ایتوب خطا اوقومق .

۱۳) (تَقَدُّمِ اِمامْ) مقتدی امامدن آلدەراق طورمق ،

۱۴) (مُحاذاتِ مَرْاَه) جماعت نمازنده ایر کشی خاتون ایله برصفده بولمق .

۱۵) (طُلوعِ شَمْسْ) ایرته نمازینی اوقوغانده قویاش چقا باشلامق ،

۱۶) (اِنْکِشافِ عَوْرَتْ) عورت اعضاڭ دورت اولشندن بر اولش قدریسی آچلمق ،

۱۷) (تَرْكِ فَرْضْ) نمازده فرض بولغان بوعملنی قیلمی قالدرمق ،

۱۸) (تَرْكِ اِسْتِقْبالْ) کوکرەگی قبله طرفندن آوشمق ،

۱۹) (تَنَجُّسْ) تەنی، کییمی یا نمازلغی نجسلەنمك .

۲۰) (تَحَدُّثْ) اوز اختیاری ایله طهارتینی بوزمق .

نمازده مباح بولغان اشلر .

ایرکسز یوتکرو یا توچکرو سببلی آغزدن بر نیچه حرفلر چقو سببلی، نجسکه تییودن قورقوب یا که باشقه بر ضرورت اوچون اوچ آدم اتلاو سببلی وهم ایکندی اوقوغانده قویاش بایو سببلی نماز بوزلماس .

نماز اوقوغان زمانده یلان چقوب ضرر ایتو احتمالی بولسه، نمازنی بوزمیچی

شونی اوتورمك درست بولور. اوتورمك اوچون اورنندن قوزغالوب طایاق آلوب کیلسه‌ده، شول وقتده کوکره‌گی قبله طرفندن آوشسه‌ده، نمازی بوزلماس. اوتورگاندن صوڭ قالغان ییرندن اوقی باشلاب نمازینی تمام قیلور.

نماز اوقوچینڭ آلدندن کوزی توشه‌رلك ییردن اوزوب کیتمك مکروهدر. نماز اوقوب طورغانده بر کشی آلدندن اوزوب کیته باشلاسه آڭا نمازده ایکانینی بلدرمك اوچون بر مرتبه طاماق قرمق یاکه بر مرتبه (سُبحانَ اللهِ) دیمك درست بولور. نماز آلدندن اوزوب گناهلی بولماسونلر اوچون کشی کوب یوری طورغان ییرده نماز اوقی طورغان کشیگه آلدینه بر په‌رده قورمق سنتدر. بر آرشون اوزنلغی و بارماق یوانلغی بر طایاق بولسه‌ده په‌رده اوچون یارار. اندن کیم نه‌رسه یاراماس. امام آلدنده په‌رده بولسه، مقتدیلر اوچون په‌رده قویو لازم بولماس. امام نمازده یاڭلشا باشلاسه، مقتدیلر طاماق قروب یاکه (سبحان الله) دیوب، یاڭلشقانینی امامغه آڭلاتمق تییشلی بولور.

نماز اوقوب طورغان زمانده اختیارسز طهارتی بوزلغان کشیگه نمازینی بوزمیچه طهارت یاڭغارتمق درست بولور. لکن هیچ بر سوز سویله‌مه‌مك طهارت آلو اوچون ضرور بولماغان هیچ براشنی قیلمامق لازمدر. طهارت آلمق اوچون صو یانینه باروب صو آلو سببلی وقبله طرفندن آوشووی سببلی نمازی بوزلماس. طهارت آلغاچ‌ده، نماز اوقوغان ییرینه قایتوب یاکه طهارت آلغان ییرنده قبله‌غه قاراب نمازینڭ اوقولمی قالغان رکنلرینی تمام قیلور. اگرده امام بولغان کشینڭ طهارتی بوزلسه، آرتندن بر کشینی طارتوب اوزی یانینه کیترورده اوزی اورنینه امام بولورغه اشاره قیلور اوزی طهارت آلورغه چغوب کیته‌ر. اورنینه قالغان کشی قالغان رکنلرینی امام بولوب تمام قیلور، اوّلگی امام طهارتینی آلغاچ نمازینی یالغوز اوقوغان کشی کبی اوزی‌گنه تمام قیلور.

نمازنڭ باشقه حکملری وتورلی نمازلرنڭ اوقو روشلری بو کتابدن صوڭ اوقولاچق (جماعت لسملی کتابده تفصیلا بیان قیلنمشلردر.